

2021-00003610

הנחיות לבחינת בקשות למתן מעמד עולה על סמך גיור פרטי שנערך בישראל

מטרה:

הנחיות אלו נועדו לקבוע את אופן בחינת בקשות למתן מעמד עולה על סמך גיור שנערך בישראל שלא במסגרת הגיור הממלכתי, למי שאינו זכאי לקבלת אזרחות ישראלית על פי דין או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל. יובהר, כי תנאים אלו מתייחסים להכרה במבקש כמי שנתגייר בהתאם להגדרה שבסעיף 4ב לחוק השבות, ואין בהם כדי ליתר את תחולת יתר הוראות חוק השבות, לרבות סייגי חוק השבות במקרים המתאימים.

דרישות לבחינת הבקשה:

1. גיור ב"קהילה יהודית מוכרת"

על המבקש להוכיח כי הוא עבר בישראל הליך גיור ב"קהילה יהודית מוכרת". בהתאם לפסיקה, עד כה הוכרו גיורים פרטיים בישראל שנערכו בבתי הדין של הרב קרליץ, רשת "גיור כהלכה", ובבתי הדין של התנועה המסורתית (קונסרבטיבית) והתנועה הרפורמית.

בכל הנוגע לבתי דין פרטיים אחרים, יופעל מבחן המשלב את הגדרת "קהילה יהודית מוכרת" המפורטת בפסקי הדין בעניין בג"ץ 7265/06 רגצ'ובה ואח' ובג"ץ 11013/05 נטליה דהן ואח', יחד עם המבחן שנקבע בפסיקת בית המשפט המחוזי בעניין עת"מ 5498204/22 וולמר, ולשם כך יש לקבל את התייחסות בית הדין לשאלות הבאות:

- א. לאיזה זרם ביהדות בית הדין משתייך.
- ב. מהם כללי בית הדין והאורגן המגייר בצורה מלאה ורחבה.
- ג. מהם הקריטריונים השונים לפתיחת תיק לגיור, ולבחינות אותן בית הדין עורך למבקש הפונה אליו בבקשה להליך גיור, ובכלל זה הדרישות אותן קבע האורגן לצורך אישור או סירוב בקשה לפתיחת הליך גיור, וכן התייחסות לשאלה האם נבדק מעמדו בישראל של המבקש/ת טרם קבלת החלטה בבקשה לביצוע הליך גיור.
- ד. זהות האנשים שלהם סמכות לאשר פתיחת הליך גיור למבקש/ת.
- ה. פירוט אודות הגוף המכין לגיור והפיקוח עליו, וכן מתן התייחסות לעניין הקשר בין הגוף המכין לגיור לבין האורגן המגייר ובית הדין.
- ו. פירוט של היקף הלמידה בהליך גיור, תוכן הלמידה ובכלל זה סילבוס מפורט של החומר הנלמד, וכן התייחסות להיקף שעות וימי הלמידה וכן לאופן הלימוד (פרטני/קבוצתי/פרונטלי וכו').

- ז. כיצד מבוצע הליך הפיקוח על הליך הלימודים.
  - ח. פירוט אודות הדרישה להשתתפות פעילה בקהילה יהודית במהלך ולאחר הגיור, היקף הדרישה והפיקוח על כך, והאם נערכת בקרה על כך גם לאחר סיום הליך הגיור. כמו כן יש להתייחס לקשרים בין הקהילה היהודית-הרב המכין לגיור-האורגן המגייר.
  - ט. פירוט המסגרות המשתייכות או הפועלות תחת האורגן המגייר.
  - י. פירוט של מיקום, היקף ותדירות פעילות האורגן המגייר.
  - יא. פירוט של זהות הדיינים המכהנים בבית הדין מטעם האורגן המגייר, ובכלל זה פירוט התפקידים אותם הם נושאים באורגן המגייר ומחוצה לו, וכן מיקום הקהילות בהם הדיינים הללו פועלים.
  - יב. פירוט הגופים או הרבנים המכירים בגיור הנערך במסגרת בית הדין הפועל מטעם האורגן.
- כמו כן צריכה להתקבל הסכמה בכתב של בית הדין להיות גוף מבוקר לפי סעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 – לרבות בתי הדין שהוכרו בפסיקה עד עתה, והגופים הקשורים עמם. תנאי זה הינו תנאי סף להכרה בבית הדין לגיור.

2. **הכנה וקשר עם קהילה יהודית לפני הגיור, והשתייכות לקהילה יהודית לאחר הגיור** –
  - בסעיף זה "קהילה יהודית" - קהילה המאוגדת כעמותה, במרכז הווייתה עומד מבנה לתפילה ולימוד – שגודלו מינימום 50 מ"ר, משתתפים בה לפחות 30 בתי אב קבועים, פועלת באופן רציף לכל הפחות בשנתיים האחרונות, מתקיימות בה כל התפילות בשבתות וחגים בהשתתפות 25 איש לפחות, והיא ללא כוונת רווח.
  - על המבקש להוכיח כי הוא עבר הליך הכנה ולימודים לגיור, וכן קיים קשר והיה שותף פעיל בקהילה יהודית בתקופת ההכנה והלימודים לגיור וכן לאחר מכן, זאת בהתאם לפירוט הבא:
    - א. השתתפות פעילה, בדרך של התייצבות פיזית, בתוכנית הכנה ולימודים לגיור במשך תשעה חודשים לכל הפחות ובהיקף שאינו פחות מ – 300 שעות.
    - ב. השתתפות פעילה, בדרך של התייצבות פיזית, בחיי קהילה יהודית במשך כל התקופה האמורה בסעיף 2.א לעיל. ככל והמבקש השתייך ליותר מקהילה יהודית אחת, הרי שעליו להיות שותף פעיל בקהילה כאמור לכל הפחות תקופה של 4 חודשים בכל קהילה אליה הוא טוען להשתייכות.
    - ג. השתתפות פעילה, בדרך של התייצבות פיזית, בחיי קהילה יהודית בסמוך לאחר הגיור, בין בארץ בין בחו"ל, לתקופה של לפחות תשעה חודשים, ולכל הפחות 4 חודשים בכל קהילה ככל והמבקש השתייך ליותר מקהילה אחת.
    - ד. במקרה בו הוגשה בקשה לקבלת מעמד עולה עקב הליך גיור, והתמלאו במבקש התנאים המפורטים לעיל להכרה בגיורו, אך טרם עמד המבקש בדרישה בדבר השתייכות לקהילה

יהודית תקופה של תשעה חודשים כאמור, הרי שיוארך למבקש הרישיון בו הוא החזיק בעת הגשת הבקשה לעולה וזאת לתקופה של תשעה חודשים.

יודגש כי ההחלטה בבקשתו לקבלת מעמד עולה תינתן רק לאחר הגשת המסמכים המעידים על השתתפות פעילה בחיי קהילה יהודית, בין בארץ ובין בחו"ל, במשך תקופה כוללת של תשעה חודשים ממועד הגיור.

חריגים לסעיפים 2.א-ג:

ה. הליך לימודים מקוצר - במקרים מיוחדים, בהם המבקש אינו עומד בכללים הקבועים בסעיפים 2.א-ב לעיל (בנוגע למשך תקופת הלימודים, ההשתתפות, ובהיקף תוכנית הלימודים), ניתן לשקול להכיר בגיור אם תוכחנה נסיבות מיוחדות של המבקש ויינתן הסבר סביר מטעם בית הדין המגייר ובנוסף מטעם הרב המכין לגיור, להיקף הליך ההכנה וההשתייכות הקצר. זאת כגון העובדה המגובה במסמכים ואישורים רשמיים לפיה המבקש למד לימודי יהדות לפני תחילת הליך ההכנה לגיור או השתתף באופן פעיל בחיי קהילה למשך תקופה משמעותית וממושכת יותר.

ו. לימודי הכנה לגיור שלא בדרך של התייצבות פיזית - במקרה בו לימודי ההכנה לגיור נערכו בין היתר מחוץ למסגרת הקהילתית המקובלת (קרי, שלא בדרך של התייצבות פיזית בתוכנית ההכנה לגיור), יש לפעול כדלקמן:

1. הגשת בקשה לקבלת מעמד עולה תהא רק בחלוף תשעה חודשים מיום הגיור, בהם המתגייר ממשיך להשתייך לקהילה יהודית.
2. הומצאו אישורים בדבר השתייכות והשתתפות פעילה בקהילה יהודית טרם הגיור לפרק זמן של 18 חודשים, בדרך של התייצבות פיזית, בתקופת לימודי ההכנה לגיור.
3. הומצא אישור כי הליך ההכנה לגיור נערך באמצעים המיוחדים קשר משמעותי עם רב מכין לגיור, ומקיימים אמצעי בקרה של אופן הלימוד.
4. הסבר מטעם הרב המכין לגיור לעניין הנסיבות המיוחדות שהביאו אותו ללמד את המבקש מחוץ למסגרת הקהילתית היהודית, והתייחסות לאמצעי הבקרה על אופן הלימוד.
5. אישור מטעם ביה"ד המגייר המכיר בהליך ההכנה כאמור.
6. תצהיר של המבקש ובו התייחסות לנסיבות המיוחדות בגינן לימודי ההכנה גיור נערכו מחוץ למסגרת הקהילתית המקובלת.
7. הוגשה בקשה בתום תשעה חודשים מיום הגיור ונתמלאו התנאים האחרים להכרה בגיור, יינתן למבקש רישיון זהה לרישיון בו הוא החזיק בעת הגשת בקשה לעולה, ובקשתו למעמד עולה תידון אחרי הגשת המסמכים המעידים על השתתפות פעילה בחיי קהילה בין בארץ ובין בחו"ל, במשך תקופה כוללת של 21 חודשים ממועד הגיור.

2. גיור בפני בית דין אשר אינו שייך לקהילה היהודית בה הוכן המתגייר לגיור - במקרה בו הגיור נעשה בפני בית דין אשר אינו שייך לקהילה היהודית בה הוכן המתגייר לגיור, יידרש הסבר מפורט מטעם בית הדין המגייר בדבר הקשר, ההכרה והפיקוח על הרב המכין לגיור ועל הקהילה אליה השתייך המתגייר.

3. מסמכים נלווים להגשת בקשה לעולה:

במועד הגשת הבקשה לעולה, על המבקש חלה חובה להמציא את כלל המסמכים המפורטים להלן:

- א. תעודת גיור.
- ב. תצהיר מפורט של המבקש בדבר הליך ההכנה לקראת הגיור, תוכנו ומשכו, וכן על אופן ההשתייכות לקהילה לפני ולאחר הגיור.
- ג. הצהרה מפורטת מאת האורגן המוסמך של הקהילה היהודית המוכרת (בית הדין) בנוגע לכללים הנהוגים אצלם לעניין הגיור.
- ד. הצהרה מפורטת מאת האורגן המוסמך של הקהילה היהודית המוכרת (בית הדין) בנוגע להליך הגיור של המבקש, לרבות לעניין ההכנה, וכן כי הם נהגו לפי הכללים בקהילתם בעניין הגיור, וכי המבקש חבר בקהילה (הצהרה ספציפית).
- ה. הצהרה מפורטת מאת האורגן המוסמך של הקהילה היהודית וכן מטעם בית הדין המגייר על אופן קיום הדרישה המצוינת בסעיפים 2-א-ג דלעיל (קרי, השתתפות פעילה בחיי הקהילה לפני ולאחר הגיור).

4. סירוב בקשה לעולה על הסף –

במקרים הבאים בקשות לעולה מכוח הליך גיור בישראל יסורבו על הסף:

- א. בעת הליך ההכנה לגיור ו/או בעת הגיור עצמו המבקש שהה בישראל ללא רישיון כדין.
- ב. בעת הליך ההכנה לגיור ו/או בעת הגיור עצמו המבקש החזיק ברישיון מסוג ס'2(א)(5) לפי חוק הכניסה לישראל.
- ג. בעת הליך ההכנה לגיור ו/או בעת הגיור עצמו המבקש שהה בישראל מכוח צו שהוצא לו במסגרת הליך משפטי.

5. ככלל, מי שנתגייר, ועומד בתנאים המפורטים בסעיפים 1-3 לעיל, ולא חל עליו סעיף 4 לעיל, יראו אותו כיהודי בהתאם לסעיף 4ב' לחוק השבות התשי"י – 1950, זאת בכפוף לאמור בסעיף 6 שלהלן בדבר נסיבות המעלות חשש לניצול לרעה של אפשרות הגיור למטרת קבלת מעמד בישראל.

החלטה בבקשה לעולה מכוח גיור תתקבל בתוך 60 ימים מיום המצאת כלל המסמכים הנדרשים וביצוע תשאול ככל שנדרש, ובכפוף לאמור בסעיף 6 שלהלן ולמועדים הנקובים בו.

6. נסיבות המעלות חשש לניצול לרעה של אפשרות הגיור –

להלן יפורטו נסיבות המעלות חשש לניצול לרעה של אפשרות הגיור למטרת קבלת מעמד בישראל, או נסיבות המצריכות בירור פרטני ומעמיק יותר של הבקשה. יובהר כי הנסיבות המפורטות לעיל אינן מהוות רשימה ממצה.

- א. המבקש שהה בעבר בישראל באופן בלתי חוקי תקופה ממושכת, העולה על שישה חודשים, שלא מחמת תקלה שבתום לב.
- ב. המבקש הגיש בעבר בקשה למעמד בישראל מטעם אחר אשר נדחתה.
- ג. מבקש אשר החזיק ברישיונות שהיה בישראל מכוח הליכים שונים, ובמהלך תקופת שהותו בישראל כדין פנה בביצוע הליך גיור פרטי.
- ד. למבקש, אשר אינו זכאי לקבל מעמד בישראל מטעם אחר, בני משפחה קרובים בעלי מעמד בישראל שהם עצמם אינם מתגיירים.
- ה. גיור סמוך להגשת הבקשה למעמד עולה כאשר רק אחד מבני המשפחה מתגייר, והיתר מבקשים מעמד מכוחו.
- ו. המבקש החל בהליך הכנה לגיור בזמן שהחזיק ברישיון לשיבת ביקור, או שהחזיק ברישיון לשיבת ארעי בתקופה הפחותה משנה.
- ז. המבקש החזיק ברישיון שהיה בישראל במהלך הליך ההכנה לגיור/במועד הגיור עצמו, אולם במועד זה או בסמוך לו, לא המשיכו להתקיים בעניינו הנסיבות המצדיקות לכאורה הארכה של הרישיון.

בהתקיים אחת הנסיבות שלעיל, או נסיבות אחרות המעלות חשש לניצול לרעה של אפשרות הגיור, יש לפעול כדלקמן:

- 1. יש לקיים בתוך 60 יום בירור פרטני של נסיבות המקרה, במסגרתו תינתן למבקש הזדמנות לטעון טענותיו, להתייחס לנסיבות המעלות את החשש לניצול לרעה ולהוכיח כי על אף שככלל לא יוכר גיור כאשר מתקיימות נסיבות כמפורט לעיל, יש להכיר בגיורו לצורך חוק השבות.
- 2. יובהר כי לאחר קיום הבירור הפרטני תתקבל החלטה בתוך 60 ימים, במסגרתה ניתן יהיה לאשר את הבקשה ולהעניק מעמד עולה, או ליתן מעמד זמני לצורך בחינה נוספת של הבקשה לאחר פרק זמן נוסף שיקבע בהחלטה, או לסרב לבקשה בהתאם לשיקול דעת רשות האוכלוסין.